

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS GODA LOCEKLIS
VALDIS JĀKOBSONS

04.06.1938–07.05.2021

LZA publicitātes foto

Esam saņēmuši skumju ziņu, ka no mums šķīries Latvijas Zinātņu akadēmijas goda loceklis, goda mecenāts, uzņēmējs un ekonomists Valdis Jākobsons. Viņš nogājis spilgtu un ražīgu dzīves ceļu, atstājis aiz sevis gaišu piemiņu, bet skopas ziņas par sevi pašu.

Ekonomista specialitāti V. Jākobsons ieguva studijās Latvijas Valsts Universitātē. Viņš bija Latvijas Medicīnas akadēmijas farmācijas goda doktors.

Kopš 27 gadu vecuma V. Jākobsonam ir uzticēti vadoši amati ķīmijas un farmācijas nozarē. Viņš bija Latvijas Zinātņu akadēmijas Organiskās sintēzes institūta (OSI) direktora vietnieks (1965–1985), pēc tam — Latvijas valsts medicīnisko preparātu pētniecības un ražošanas firmas “Grindex” direktors (1985–2007). Zīmīgi, ka tieši 1965. gadā rūpnīca “Grindex” mainīja savu darbības stratēģiju: pārgāja tikai uz orga-

niskās sintēzes produktu ražošanu. Kopumā sešdesmitajos gados izstrādāti aptuveni 30 dažādi preparāti un to tehnoloģijas, uzsākta šo preparātu ražošana. V. Jākobsons droši vien nepiekrītu, ja kāds teiktu, ka straujā attīstība ir viņa nopelns, taču, ņemot vērā OSI un tā eksperimentālās rūpnīcas ciešo sadarbību, daļu panākumu noteikti var piedēvēt arī institūta direktora vietniekam — ekonomistam. Tāpat kā daļu pienākumu, ko prasīja eksperimentālās rūpnīcas pilnveidošana un paplašināšana un jauno korpusu celtniecība, kas sākās 1967. gadā. Turklāt 1985. gadā Organiskās sintēzes institūta eksperimentālajai rūpnīcai tiek pievienota Rīgas Medicīnisko preparātu rūpnīca. Apvienotajā rūpnīcā plašina tehnoloģisko pētījumu centru, organiskās sintēzes laboratoriju, tehnoloģisko procesu modelēšanas laboratoriju, analīzes un standartizācijas laboratoriju.

Ne velti V. Jākobsonu visvairāk pazīst un atceras kā zāļu ražotāja akciju sabiedrības "Grindeks" prezidentu. Viņš bija saistīts ar "Grindeks", kad tas bija kā eksperimentāla ražotne Latvijas PSR Zinātņu akadēmijas Organiskās sintēzes institūta sastāvā, vadīja to nozīmīgu pārveidojumu periodā, prata saglabāt un pat paplašināt ražotni skarbajos un iznīcinošajos 20. gadsimta 90. gados, to veiksmīgi privatizēt un izveidot patstāvīgu spēcīgu uzņēmumu, ievest starptautiskajos tirgos. Viņš varēja lepoties ar savu uzņēmumu un savu veikumu, un 2007. gadā "Grindeks" vadībai bija pamats izveidot un svinīgi atklāt uzņēmuma vēsturisko ekspozīciju par godu 60 darbības un izaugsmes gadiem.

V. Jākobsonu cienīja gan uzņēmēji, gan politiķi. Viņš bija starp tiem uzņēmējiem, kurus valsts prezidenti un premjerministri iekļāva valsts delegācijās savās ārvalstu vizītēs, un viņš nekavējās izmantot iespēju stāstīt par savu valsti, tās tautsaimniecības iespējām un priekšrocībām. Viņš pārliecināja ar savu stāju, zināšanām, viedumu un rimtumu.

1996. gada 22. novembrī V. Jākobsonu ievēlēja par Latvijas Zinātņu akadēmijas goda locekli. Akadēmiķu atbalstu vēlēšanās nodrošināja ciešā saistība ar Latvijas Zinātņu akadēmiju — ar viņa līdzdalību organiskās sintēzes joma bija glābta. Viņš lepojās ar piederību Akadēmijai, un Akadēmija lepojās ar savu ievērojamo goda locekli.

V. Jākobsons bija sabiedriski aktīvs Latvijas pilsonis. Viņš ir bijis *Taiho* Latvijas fonda valdes priekšsēdētājs, Latvijas Republikas Ministru kabineta Sociālās apdrošināšanas padomes priekšsēdētājs (no 1995. gada), Latvijas Zāļu ražotāju asociācijas valdes priekšsēdētājs (no 1995. gada), Latvijas Farmaceitu biedrības goda biedrs (no 1966. gada) un vēl un vēl. Da-

žādās komisijās, komitejās un darba grupās uzklaušīja V. Jākobsona viedokli. V. Jākobsons bija Latvijas Darba devēju konfederācijas (LDDK) valdes loceklis kopš LDDK dibināšanas 1994. gadā, vēlāk arī viceprezidents.

Kā uzņēmējs V. Jākobsons izskatījās un bija varens savā profesionālajā tēlā, un viņš tāds varēja būt, jo viņam piemita uzņēmēja gars. Neapstāties, vienmēr darīt un padarīt darāmo vislabākajā veidā. Aizejot no "Grindeks" vadības, viņš pievērsās Blankenfeldes muižas atjaunošanai. Arī te viņam nepietika ar pelnītu atpūtu pēc labi padarīta darba. Viņš ķērās pie muižas atjaunošanas, nekavējās izmantot to uzņēmējdarbībai. Kā radis savā vadītāja darba mūžā, viņš centās izmantot visus resursus, kas bija viņa rīcībā. Papildus viesnīcas darbībai Blankenfeldes muižā viņš organizēja pārtikas produktu ražošanu no pašu laukos izaudzētā — plūškokiem, āboliem, gurķiem. V. Jākobsons panāca, ka pirms vairākiem gadsimtiem vācu muižnieku stādītās un pēc tam dabiski veidojušās plūškoku audzes ir izkoptas, iestādīti jauni koki, izveidota moderna ražotne, kur no plūškoku ziediem un ogām gatavo sulas, sīrupus, vīnu, arī plūškoka ziedu čatniju. Vēl pirms pāris gadiem V. Jākobsonam padomā bija vairākas ieceres, tostarp atgriešanās pie iemīļotās nozares — ražot pārtikas bagātinātājus no plūškoku izejvielām. Atjaunotajā muižas vāgūzī izvietota V. Jākobsona zvanu kolekcija, kas esot lielākā Baltijā (apmēram tūkstoš zvanu).

V. Jākobsonam pieder vārdi: "Es nevaru pasauli ietekmēt, bet savu ekonomiku varu ietekmēt." To viņš ir darījis visu savu mūžu, un par to viņam sakām — PALDIES!

Sit tibi terra levis.

Latvijas Zinātņu akadēmija